

Recenziók. A rovat (177–218) két recenziót tartalmaz: A. K. MATVEJEV az orosz észak szubsztrtikus helyneveiről szóló monográfiájának posztumusz negyedik kötetét (177–189), valamint a *The Oxford Handbook of Names and Naming* című kötetet mutatják be (190–218).

Tudományos élet. A rovatban egy kétoldalas beszámolót találunk a 2016-ban Majkopban megrendezett 10. nemzetközi névtani konferenciáról. Ezután a 2016-os és 2017-es, névtani vonatkozású események rövid áttekintése, majd a 2015-ös és 2016-os év névtani témájú doktori disszertációinak listája következik (219–229).

Megemlékezések. A rovat a 2016-ban elhunyt tudósról, A. Sz. Gerdről emlékezik meg (230–232).

GALAC ÁDÁM

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8915-8821>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Namn och bygd 104. (2016)

Szerkesztők: STAFFAN FRIDELL – EVA NYMAN – PER VIKSTRAND. Kungl. Gustav Adolf Akademien för Folkkultur, Uppsala. 207 lap

A folyóirat 104. számában öt hosszabb tanulmány jelent meg, svéd nyelven, rövid angol összefoglalókkal. A cikkek sorát THORSTEN ANDERSSONnak, az Uppsalai Egyetem professzorának írása nyitja (5–49), mely a svéd standard és a legtöbb svéd dialektus jellemző vonásaként számon tartott *rn*, *rs* és *rt* hangkapcsolatok helynevekben való előfordulásait mutatja be. A jelenség gyakorisági és kronológiai vizsgálatához a szerző egy svéd helynevekből álló, hatalmas korpuszt állított össze. Tanulmányából kiderül, hogy e hangkapcsolatok meglétét már a 14. század első feléből bizonyítja írott forrás.

A következő tanulmány ÞÓRUNN SIGURÐARDÓTTIR írása (51–62). Témája az izlandi parlament által 2015 márciusában hozott, helynevekre vonatkozó új törvény. A régebbi, 1953-as szabályozás elavulttá vált az izlandi települési mintázatban az elmúlt években lezajlott radikális változások miatt. A szerző részletesen bemutatja az új törvényt, és megpróbálja feltárni a különböző rendelkezések mögött meghúzódó ideológiát, valamint leírja, hogyan és milyen céllal fog megtörténni a törvény bevezetése és végrehajtása.

SÖLVE GÖRANSSON (63–95) tanulmánya az Ólandi *Lilla Horn* és *Degerhorn* helynevekről szól, s célja, hogy felhívja a figyelmet a forrásokban és a szakirodalomban található tévedésekre e nevekkel kapcsolatban, felállítva a két elnevezés etimológiáját is. Eszerint a *Degerhorn* a partvidék jellegzetes formájára utal ('Nagy Szarv'), a *Lilla Horn* pedig egy szárazabb, ásványi talaj nyúlványát jelöli, mely mocsárral van körülvéve ('Kis Szarv').

LARS HULDÉN (97–114) írása a *Tölö* (finnül *Töölö*) kerületnév és más, *Töl-* tövel kezdődő helynevek eredetének vizsgálatával foglalkozik. Kutatásához korai írott emlékeket használ. A szerző számos, a *Tölö* helynév interpretálására tett korábbi kísérletet is bemutat, ő maga pedig azon a véleményen van, hogy a *Tölö* forma egy becézett svéd vagy finn eredetű személynévet rejt.

TERHI AINIALA, BENT JØRGENSEN és STAFFAN NYSTRÖM (115–128) áttekintő cikkükben összefoglalják LINE SANDST doktori disszertációjáról bírálóként megfogalmazott véleményüket. A disszertáció a koppenhágai városi helynevek stilisztikai-retorikai elemzését végezte el, különösen három, jellegében és történetében is eltérő területre koncentrálna.

Két kutatóról is megemlékeznek a folyóiratban (129–141), majd a skandináv névtani együttműködésnek keretet adó szervezet, a NORNA összefoglalója olvasható az északi névkutatás 2015-ös eredményeiről (143–164). Ezt több egyoldalas tanulmány-összefoglaló követi (165–168).

A folyóiratban összesen tizenöt recenzió található (169–196), melyek egy angol helynév-szótár angol nyelvű ismertetése kivételével svédül íródtak. A kötetet a szám szerzőinek felsorolása és helynévmutató zárja.

KOSZTA NIKOLETT

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6232-3409>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Ortnamnssällskapet i Uppsala Årsskrift (2016)

Szerkesztők: MATS WAHLBERG – STAFFAN NYSTRÖM. Ortnamnssällskapet i Uppsala, Uppsala. 73 lap

Az Uppsalai Helynévtársaság 2016. évi kiadványában nyolc tanulmányt olvashatunk hat szerző tollából. A szakmunkák mindegyike angol absztraktot is tartalmaz.

EMILIA ALDRIN jelenkori keresztnévnyagon végzett kutatásait összegzi írásában (5–17). Munkájának középpontjában a svédországi keresztnévadási szokások állnak, a társadalmi nem perspektívájából megközelítve. A szerző arra kíváncsi, hogy a névadás mennyiben segíti fenntartani vagy újraértelmezni a hagyományos nemi szerepeket. Az elemzés alapjául 621 kérdőív szolgált, melyet a Göteborgban 2007-ben született babák szülei töltöttek ki, emellett pedig a szerző felhasználta azt a 2012-es névlistát is, amely a Svédországban adott, újonnan alkotott neveket tartalmazza. A vizsgálat azt mutatja, hogy a korpuszt alkotó női nevek struktúrájukból, fonetikai felépítésükből, konnotációjukból fakadóan kellemes, lágy, házias képet sugallnak, míg a férfinevek nyersséget és egyfajta szimbolikus dominanciát hordoznak magukban. Emellett természetesen megjelenik a törekvés a nemi minták újragondolására is: ez egyrészt olyan, régebb óta hagyományozódó nevek választásával történhet, melyek valamilyen tulajdonságot, jellemzőt fejeznek ki, másrészt az újonnan alkotott nevek is szolgálhatják.

A *Buttle* és *Rute* gotlandi egyházközségnevek etimológiai elemzésének szentelt önálló írást LENNART ELMEVIK (19–21). Az előbbi név alapjául a *but* 'göröngy' vagy a *butt(e)* 'kis bokor; kis lucfenyő, fenyő' lexémát valószínűsíti a szerző. Mindkét esetben az *-ul* képző járulhatott az alapszóhoz. A *Rute* névben a **rūt* 'erős szél, szélvihar' szót fedezi fel ELMEVIK; a név feltehetően az egyházközség azon részén kaphatta a nevét, ahol erősen fúj a tenger felől jövő keleti szél.